

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Podstawy wiedzy o systemach politycznych i prawnych**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-PWoSPP-11Wsch2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): obowiązkowy
4. Kierunek studiów: Wschodoznawstwo
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): I stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): I
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): 30 konwersatorium
9. Liczba punktów ECTS: 3
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia:
prof. UAM Krzysztof Fedorowicz, fedorow@amu.edu.pl
Agnieszka Smółczyńska-Wiechetek, dr, agnsmo4@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie):

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

Celem zajęć jest przekazanie podstawowej wiedzy o systemach politycznych i prawnych w ujęciu teoretycznym jak i praktycznym, poprzez analizę pięciu wybranych i charakterystycznych systemów politycznych takich państw jak USA, Wielka Brytania, Szwajcaria, Niemcy i Francja.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): brak

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
PPDW_1	absolwent zna i rozumie w zaawansowanym stopniu uwarunkowania historyczne kształtowania się systemów politycznych wybranych państw (USA, Wielka Brytania, Szwajcaria, Niemcy i Francja)	K_W01
PPDW_2	absolwent zna i rozumie w zaawansowanym stopniu problemy dotyczące funkcjonowania i relacji między organami władzy państwowej oraz głównych podmiotów systemu polityczno-ustrojowego państwa a także rozumie szeroko pojmowane podstawy teoretyczne na temat ustroju politycznego i społeczno-gospodarczego współczesnego państwa	K_W02
PPDW_3	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu szczegółowe dotyczące konstytucyjnych podstaw ustroju państw, kompetencji naczelných organów władzy państwowe, systemów wyborczych i ich wpływu na mechanizmy władzy Zna zasady konstytucyjno – prawne państw demokratycznych	K_W05
PPDW_4	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu fundamentalne dylematy m.in. w celu weryfikowania przyjętych sposobów postrzegania rzeczywistości polityczno-ustrojowej	K_W07
PPDW_5	absolwent potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii y specjalistyczne, a w tym wyjaśnić istotę, strukturę i zasady funkcjonowania systemu politycznoustrojowego państwa	K_U02
PPDW_6	Absolwent jest gotów do wykorzystania w stopniu zaawansowanym posiadanej wiedzy do analizy faktycznych efektów działania naczelných organów władzy w państwach współczesnych oraz analizowania przyczyny i przebieg konkretnych procesów polityczno-prawnych	K_K02

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
System polityczny - problemy definicyjne. Instytucjonalne, funkcjonalne, strukturalne i normatywne ujęcia systemu politycznego. Zarys historii ustroju. Elementy systemu politycznego. System polityczny jako kategoria analizy politologicznej; typologie systemów politycznych	PPDW_1 PPDW_2 PPDW_3
Charakterystyka i cechy ustroju demokratycznego i autorytarnego. Demokracja, autorytaryzm, granica między demokracją a autorytaryzmem. Demokracje skonsolidowane, nieskonsolidowane, szara strefa, autorytaryzm nieskonsolidowany, skonsolidowany.	PPDW_1 PPDW_2 PPDW_3
Reżim polityczny, system rządów, formy rządów: system parlamentarno-gabinetowy (wariant klasyczny, wariant premierowski, wariant kanclerski), system prezydencki, system półprezydencki oraz system rządów zgromadzenia. Parlamentaryzm czy prezydencałizm dla nowych demokracji.	PPDW_1 PPDW_2 PPDW_3
Konstytucyjne podstawy ustroju państwa. Zasady ustrojowe współczesnego państwa demokratycznego: suwerenność narodu, przedstawicielstwo, podział władzy i zasada państwa prawnego. Konstytucja, pojęcie i geneza państwa konstytucyjnego, sposoby tworzenia konstytucji, nowelizacje konstytucji na wybranym przykładzie.	PPDW_1 PPDW_2 PPDW_3
Trójpodział władzy. Władza ustawodawcza, wykonawcza, sędziowska, wzajemne relacje. Funkcje parlamentu w systemie politycznym, struktura parlamentów (unikameralne i bikameralne), władza wykonawcza, głowa państwa i rząd jako instytucje władzy wykonawczej.	PPDW_1 PPDW_2 PPDW_3 PPDW_4 PPDW_5 PPDW_6
System partyjny i jego rola w systemie politycznym. Pojęcie partii politycznej, funkcje partii politycznych, typy partii politycznych, klasyfikacja, system partyjny (pojęcie, typologie, klasyfikacje).	PPDW_1 PPDW_2 PPDW_3 PPDW_4 PPDW_5 PPDW_6
Systemy wyborcze i ich wpływ na mechanizmy władzy państwowej. Rola wyborów w systemie politycznym, zasady systemu wyborczego, systemy większościowe, proporcjonalne, mieszane, deformacja wyniku wyborczego, nadreprezentacja, podreprezentacja.	PPDW_1 PPDW_2 PPDW_3 PPDW_4 PPDW_5 PPDW_6
Transformacja ustrojowa na obszarze poradzieckim. Analiza podstawowych pojęć, teoria transformacji, modele i typy transformacji, krytyka teorii transformacji, teoria reżimów hybrydowych, problemy transformacji ustrojowej na obszarze poradzieckim	PPDW_1 PPDW_2 PPDW_3 PPDW_4 PPDW_5 PPDW_6
System polityczny RFN: - Republika Weimarska, powstanie NRD i RFN, zjednoczenie Niemiec, geneza i ewolucja systemu politycznego RFN, Konstytucja, zasady ustrojowe RFN, - władza ustawodawcza, Bundestag, Bundesrat, system wyborczy, funkcje, - władza wykonawcza, Prezydent, Rząd, Kanclerz, władza sędziowska, - bieżąca sytuacja polityczna w RFN	PPDW_1 PPDW_2 PPDW_5 PPDW_6
System polityczny Szwajcarii: - początki Konfederacji Szwajcarskiej, geneza i ewolucja systemu politycznego Szwajcarii, Konstytucja, zasady ustrojowe, - władza ustawodawcza, Parlament - Rada Narodowa i Rada Kantonów, system wyborczy, zasady działania, funkcje, - władza wykonawcza, Rada Federalna - rząd, zasady działania, Prezydent, władza sędziowska.	PPDW_1 PPDW_2 PPDW_5 PPDW_6
System polityczny Francji: - geneza i ewolucja systemu politycznego Francji, narodziny V republiki, rola gen. de Gaulle'a, Konstytucja, zasady ustrojowe, - władza ustawodawcza we Francji, Zgromadzenie Narodowe i Senat, system wyborczy, kadencja, zasady działania, - władza wykonawcza we Francji, tryb powołania rządu, kompetencje, tryb i procedura wyboru prezydenta, funkcje i kompetencje prezydenta, władza sędziowska.	PPDW_1 PPDW_2 PPDW_4 PPDW_6
System polityczny USA: - przyczyny i okoliczności powstania USA, Deklaracja Niepodległości, Konstytucja USA, zasady ustrojowe. - władza ustawodawcza w USA, Kongres, Izba Reprezentantów, Senat, system wyborczy, funkcje i kompetencje. - prezydent USA, procedura wyboru, funkcje i kompetencje, odpowiedzialność, cechy systemu prezydenckiego, władza sędziowska USA.	PPDW_1 PPDW_2 PPDW_4 PPDW_6

<p>System polityczny Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - geneza i ewolucja systemu politycznego Wielkiej Brytanii, kształtowanie się klasycznego systemu parlamentarnego, źródła prawa konstytucyjnego, podstawy ustroju państwa. - władza ustawodawcza w Wielkiej Brytanii, Izba Gmin i Izba Lordów, system wyborczy, funkcje i kompetencje. - władza wykonawcza, charakterystyka monarchii, rząd, premier, władza sądowicza, ustrój terytorialny. 	<p>PPDW_1 PPDW_2 PPDW_4 PPDW_6</p>
---	--

5. Zalecana literatura:

- K. Fedorowicz, *Transformacja ustrojowa w Armenii w latach 1991-2016*, Poznań 2017. (armenian-institute-ibo.org/) zakładka Publikacje
- A. Antoszewski, R. Herbut, *Systemy polityczne współczesnego świata*, Gdańsk 2001.
- W. Sokół, M. Żmigrodzki, *Współczesne partie i systemy partyjne. Zagadnienia teorii i praktyki politycznej*, Lublin 2003.
- R. Herbut, W. Baluk (red.), *Transformacja systemów politycznych państw obszaru byłego Związku Radzieckiego*, Wrocław 2010.
- M. Bożek, *System konstytucyjny RFN*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2017.
- P. Sarnecki, *System konstytucyjny Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej*, W-wa 2009.
- Z. Czeszejko-Sochacki, *System konstytucyjny Szwajcarii*, Warszawa 2002.
- A. Pułło, *System konstytucyjny Stanów Zjednoczonych*, Warszawa 1997.
- E. Gdulewicz, *System konstytucyjny Francji*, Warszawa 2000.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	x
Wykład konwersatoryjny	x
Wykład problemowy	
Dyskusja	x
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	x
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
	PPD W_1	PPD W_2	PPD W_3	PPD W_4	PPD W_5	PPD W_6
Egzamin pisemny						
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne						
Kolokwium ustne						
Test	x	X	x	x	x	x
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	20
	Czytanie wskazanej literatury	
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	25
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		75
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		3

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

Test z zagadnień treści kształcenia, w tym kryterium oceny:

bardzo dobry (bdb; 5,0): wysoce precyzyjne formułowanie na piśmie złożonych problemów, faktów, obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną z zakresu nauk politycznych oraz wybrane zagadnienia z zakresu nauk prawnych, bardzo precyzyjne formułowanie i rozwiązywanie złożonych problemów oraz wykonywanie nietypowych zadań, precyzyjne dokonywanie właściwego doboru źródeł i informacji z nich pochodzących, oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji przy zastosowaniu odpowiednich metod, narzędzi i technik informacyjno-komunikacyjnych traktowanych innowacyjnie, perfekcyjna znajomość podstawowej wiedzy o systemach politycznych i prawnych.

dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobre formułowanie na piśmie złożonych problemów, faktów, obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną z zakresu nauk politycznych oraz wybrane zagadnienia z zakresu nauk prawnych, bardzo dobre formułowanie i rozwiązywanie złożonych problemów oraz wykonywanie nietypowych zadań, bardzo dobre dokonywanie właściwego doboru źródeł i informacji z nich pochodzących, oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji przy zastosowaniu odpowiednich metod, narzędzi i technik informacyjno-komunikacyjnych traktowanych innowacyjnie, bardzo dobra znajomość podstawowej wiedzy o systemach politycznych i prawnych.

dobry (db; 4,0): dobre formułowanie na piśmie złożonych problemów, faktów, obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną z zakresu nauk politycznych oraz wybrane zagadnienia z zakresu nauk prawnych, dobre formułowanie i rozwiązywanie złożonych problemów oraz wykonywanie nietypowych zadań, dobre dokonywanie właściwego doboru źródeł i informacji z nich pochodzących, oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji przy zastosowaniu odpowiednich metod, narzędzi i technik informacyjno-komunikacyjnych traktowanych innowacyjnie, dobra znajomość podstawowej wiedzy o systemach politycznych i prawnych.

dostateczny plus (+ dst; 3,5): formułowanie na piśmie złożonych problemów, faktów, obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi,

stanowiące wiedzę ogólną z zakresu nauk politycznych oraz wybrane zagadnienia z zakresu nauk prawnych, formułowanie i rozwiązywanie złożonych problemów oraz wykonywanie nietypowych zadań, poprawne dokonywanie właściwego doboru źródeł i informacji z nich pochodzących, oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji przy zastosowaniu odpowiednich metod, narzędzi i technik informacyjno-komunikacyjnych traktowanych innowacyjnie, poprawna znajomość podstawowej wiedzy o systemach politycznych i prawnych.

dostateczny (dst; 3,0): próba formułowania na piśmie złożonych problemów, faktów, obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną z zakresu nauk politycznych oraz wybrane zagadnienia z zakresu nauk prawnych, próba formułowania i rozwiązywania złożonych problemów oraz wykonywanie nietypowych zadań, poprawne dokonywanie właściwego doboru źródeł i informacji z nich pochodzących, oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji przy zastosowaniu odpowiednich metod, narzędzi i technik informacyjno-komunikacyjnych traktowanych innowacyjnie, zadowalająca i podstawowa znajomość wiedzy o systemach politycznych i prawnych.

niedostateczny (ndst; 2,0): nieumiejętność formułowania na piśmie złożonych problemów, faktów, obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiące wiedzę ogólną z zakresu nauk politycznych oraz wybrane zagadnienia z zakresu nauk prawnych, nieumiejętność formułowania i rozwiązywania złożonych problemów oraz wykonywanie nietypowych zadań, poprawne dokonywanie właściwego doboru źródeł i informacji z nich pochodzących, oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji przy zastosowaniu odpowiednich metod, narzędzi i technik informacyjno-komunikacyjnych traktowanych innowacyjnie, brak podstawowej wiedzy o systemach politycznych i prawnych.